


Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра геодезії та землеустрою

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОК 9. ІСТОРІЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН І ЗЕМЛЕУСТРОЮ
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми *Геодезія та землеустрій*
за спеціальністю *193 «Геодезія та землеустрій»*
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти


Суми – 2024

Розробник:


(підпис)

Віктор ГОНЧАРОВ., ст. викладач

(прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри <i>Геодезії та землеустрою</i>	протокол від <u>5 червня 2024</u> № <u>10</u>
	Завідувач кафедри  (підпис) <u>Наталія КАПІНОС</u> (прізвище, ініціали)

Погоджено:

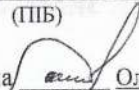
Гарант освітньої програми


(підпис)

Наталія КАПІНОС

(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

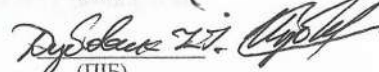

(підпис)

Олег РОГОВЕНКО

(ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана:


(ПІБ)


(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації


(підпис)

Наталія Капінос
(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 25.06 . 2024 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Історія земельних відносин і землеустрою			
2.	Факультет/кафедра	Юридичний факультет, кафедра геодезії та землеустрою			
3.	Статус ОК	Обов'язковий			
4.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркового ОК)	Освітньо-професійна програма «Геодезія та землеустрій» за спеціальністю 193 «Геодезія та землеустрій»			
5.	Рівень НРК	6 рівень			
6.	Семестр та тривалість вивчення	2 семестр, 1-15 тиждень			
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів ЄКТС			
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)			Самостійна робота
		Лекційні 30	Практичні 44	Лабораторні	76
9.	Мова навчання	Державна (українська)			
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Гончаров Віктор Володимирович старший викладач кафедри Геодезія та землеустрій Години консультацій – кожного вівторка о 12.15, кабінет 229 е			
11.1	Контактна інформація	Електронна адреса: viktor.goncharov59@gmail.com			
11.	Загальний опис освітнього компонента	<p>Розглянуто актуальні проблеми історії земельних відносин і землеустрою в Україні у феодально – кріпосну епоху і в період зародження капіталізму, селянської реформи 1861 року, столипінської реформи 1906-1917 р.р., в Радянській Україні, особливості земельної реформи на Буковині, Галичині та Закарпатті. Розкрито історію земельних відносин і землеустрою в період незалежності України.</p> <p>Завдання курсу є визначення поняття і сутності земельних відносин і землеустрою; вивчення соціально-економічних передумов зародження земельних відносин і землеустрою; аналіз змісту і методів регулювання земельних відносин і землеустрою; пізнання сутності, сучасного змісту і тенденцій розвитку земельних відносин на різних етапах розвитку України; вивчення сутності і напрямків розвитку земельних відносин і землеустрою в інших країнах.</p>			

12.	Мета освітнього компонента	<i>Мета освітнього компонента:</i> засвоєння студентами суті та закономірностей розвитку земельних відносин і землеустрою на всіх етапах розвитку України.
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент є основою для таких курсів, як Основи земельного кадастру, Основи землевпорядкування та кадастру.
14.	Політика академічної доброчесності	При виконання практичних робіт, написанні рефератів та при написання модульних, залікових та екзаменаційних робіт студент обов'язково має дотримуватись правил академічної доброчесності. При виявленні фактів списування або академічної не доброчесності робота виконана студентом анулюється.
15.	Посилання на moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1610

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	ПРН ₂	ПРН ₁₄	Як оцінюється РНД
знати теоретичні основи геодезії, вищої та інженерної геодезії, топографічного і тематичного картографування, складання та оновлення карт, дистанційного зондування Землі та фотограмметрії, землеустрою, оцінювання нерухомості і земельного кадастру	уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень		
ДРН 1. Знати теоретичні і наукові основи земельних відносин і землеустрою	X	X	Проведення модульного контролю та атестаційного контролю
ДРН 2. Знати позитивні і негативні наслідки земельних реформ, які відбувалися на території України за різних історичних часів.		X	Практична робота 1. Практична робота 2. Практична робота 3.
ДРН 3. Вміти критично та системно аналізувати соціально - економічні та правові ситуації по		X	Практична робота 3. Практична робота 4.

регулюванню земельних відносин і застосовувати набуті знання у професійній діяльності.			
ДРН 4. Знати досвід реформування земельних відносин в країнах Європи, Азії і Америки для використання в професійній діяльності.	X	X	Практична робота 5.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу				Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота			Само стійна робота	
	Лк.	П.з	Лаб.	Денна	
<i>Тема 1: Теоретичні передумови вивчення історії земельних відносин і землеустрою.</i> 1. Місце дисципліни в підготовці спеціалістів землепорядників. 2. Поняття і предмет навчальної дисципліни, коротка історія її розвитку. 3. Внесок українських вчених у розвиток дисципліни.	2	4		6	1,3,6,13.
<i>Тема 2: Наукові основи земельних відносин.</i> 1. Земля як вид природних ресурсів і її роль у біосоціальній та відтворювальній системах. 2. Власність на землю і її перетворення. 3. Основні теорії розвитку земельних відносин. 4. Розвиток суспільства і зміни земельних відносин. 5. Етика земельних відносин і стабільність суспільства.	2	4		6	1,3,6,7,8,13,
<i>Тема 3: Історія еволюції земельних відносин і землеустрою.</i> 1. Передумови і умови вивчення земельних відносин.	2	4		6	1,3,6,7,8,13,

2. Земельні відносини Київської русі. 3. Еволюція власності на землю на території України.					
<i>Тема 4: Землеустрій і земельні відносини у період існування кріпосного права.</i> 1. Господарсько - політичний устрій на території України в XVII ст. 2. Основні суспільні класи та їх землеволодіння в XVII ст. 3. Писцеве межування. 4. Генеральне межування.	4	4		6	1,2,3,6,7,8,13.
<i>Тема 5: Основні положення селянської реформи 1861 р. і зміна земельних відносин на її основі.</i> 1. Соціально – економічні передумови відміни кріпосного права. 2. Основні положення селянської реформи 1861 року і зміна земельних відносин на її основі.	4	4		6	1,2,3,6,7,8,13.
<i>Тема 6: Століпінська реформа 1906-1912 рр. в Росії – новий етап розвитку земельних відносин і землеустрою.</i> 1. Реформування земельних відносин і землеустрою в 1906 – 1912 рр. 2. Історичні уроки земельної реформи 1906 -1912 рр.	4	4		6	1,2,3,6,7,8,13.
<i>Тема 7: Земельні відносини і землеустрій у радянській Україні.</i> 1. Скасування приватної власності на землю як етап реформування земельних відносин (1917 - 1920 рр.). 2. Реформування земельних відносин у Радянській Україні в період 1920 - 1941 рр. 3. Земельні перетворення і землеустрій у період 1941-1970 рр. 4. Діалектика земельних відносин і землеустрою в Україні в 70 - 80-ті роки.	6	6		10	1,2,3,6,7,8,13.
<i>Тема 8. Земельні відносини і землеустрій у незалежній Україні (1991 – 2000 рр.)</i> 1. Формування нових земельних відносин в Україні. 2. Проведення земельної реформи і	2	4		10	1,3,4,5,6,7,8,12,13, 14.

її наслідки.					
<i>Тема 9. Особливості реформування земельних відносин у Сумській області.</i> 1. Реформування земельних відносин у Сумській області. 2. Реформування земельних відносин у районах Сумської області.	2	6		10	1,3,4,5,6,7,8,12,13,14.
<i>Тема 10. Розвиток земельних відносин і землеустрою в зарубіжних країнах.</i> 1. Земельні реформи в зарубіжних країнах. 2. Поняття землеустрою в зарубіжних країнах.	2	4		10	1,3,4,5,6,7,8,12.
Всього	30	44		76	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кількість годин
ДРН 1. Знати теоретичні і наукові основи земельних відносин і землеустрою	- проведення лекційних та практичних занять мультимедійними презентаціями до кожної з тем	18	Додаткове опрацювання лекційного матеріалу	18
ДРН 2. Знати позитивні і негативні наслідки земельних реформ, які відбувалися на території України за різних історичних часів.	- на рівні лекцій (дискусійних) і практичних робіт буде проведено ознайомлення студентів щодо внеску українських вчених в розвиток науки, а також питання власності на землю на різних історичних етапах.	24	- Додаткове опрацювання лекційного матеріалу, - підготовка до захисту рефератів за обраною темою - підготовка до захисту презентацій, які переходять у розгорнуту бесіду, або дискусію.	24
ДРН 3. Вміти критично та системно аналізувати соціально - економічні та	- на рівні лекцій (дискусійних) і практичних робіт буде проведено розгляд земельних реформ, які відбувалися в різні	24	- Додаткове опрацювання лекційного матеріалу, - підготовка до захисту рефератів за обраною	24

правові ситуації по регулюванню земельних відносин і застосовувати набуті знання у професійній діяльності	історичні часи на території України: селянська реформа 1861 р., Столипінська реформа 1906-1912 р.р., реформа в Радянській Україні, земельна реформа незалежної України.		темою. - підготовка до захисту презентацій, які переходять у розгорнуту бесіду, або дискусію.	
ДРН 4. Знати досвід реформування земельних відносин в країнах Європи, Азії і Америки для використання в професійній діяльності.	На практичному занятті після самостійного опрацювання, шляхом обговорення рефератів розглянути земельні реформи і розвиток землеустрою в закордонних державах.	8	- Додаткове опрацювання лекційного матеріалу, - підготовка до захисту рефератів за обраною темою. - підготовка до захисту презентацій, які переходять у розгорнуту бесіду, або дискусію.	10
Всього годин		74		76

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Весняний семестр			
1.	Практична робота 1. Теоретичні передумови вивчення історії земельних відносин і землеустрою. Розвиток права власності на землю, еволюції земельних відносин і землеустрою (розробка рефератів і презентацій по окремому списку).	15 балів/15%	До 4 тижня
2.	Практична робота 2. Землеустрій в період існування кріпосного права. Селянська реформа 1861 року. Основні положення Столипінської реформи (розробка рефератів і презентацій по окремому списку).	15 балів /15%	До 7 тижня
3.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	15 балів /15%	До 7 тижня
4.	Практична робота 3. Формування земельних відносин і розвиток землеустрою в Радянській Україні. (розробка рефератів і презентацій по окремому списку).	15 балів /15%	До 10 тижня
5.	Практична робота 4. Земельні перетворення і землеустрій в незалежній Україні та території Сумської області (розробка рефератів і презентацій по окремому списку).	15 балів /15%	До 13 тижня
6.	Практична робота 5. Особливості земельних відносин і землеустрою в зарубіжних країнах (розробка рефератів і презентацій по окремому списку).	10 балів /10%	До 15 тижня
7.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	15 балів /15%	До 15 тижня

5.1.2. Критерії оцінювання (денна форма навчання)

Компонент ²	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ³
Осінній семестр				
Практична робота 1. Теоретичні передумови вивчення історії земельних відносин і землеустрою. Розвиток права власності на землю, еволюції земельних відносин і землеустрою (розробка рефератів і презентацій по окремому списку).	<i>0-3 балів</i>	<i>4-7 балів</i>	<i>8-13 балів</i>	<i>14-15 балів</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно. Перевірка реферата на антиплагіат складає 0-10% унікальності	Виконані не всі завдання практичної роботи, виконі з помилками. Перевірка реферата на антиплагіат складає 10-40% унікальності	Завдання виконані з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі. Перевірка реферата на антиплагіат складає 40-75% унікальності	Всі завдання практичної роботи виконано, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі. Перевірка реферата на антиплагіат складає 75-100% унікальності
Практична робота 2. Землеустрій в період існування кріпосного права. Селянська реформа 1861 року. Основні положення Століпінської реформи (розробка рефератів і презентацій по окремому списку).	<i>0-3 балів</i>	<i>4-7 балів</i>	<i>8-13 балів</i>	<i>14-15 балів</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно. Перевірка реферата на антиплагіат складає 0-10% унікальності.	Виконані не всі завдання практичної роботи, виконі з помилками. Перевірка реферата на антиплагіат складає 10-40% унікальності.	Завдання виконані з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі. Перевірка реферата на антиплагіат складає 40-75% унікальності.	Всі завдання практичної роботи виконано, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі. Перевірка реферата на антиплагіат складає 75-100% унікальності.
Модульний контроль (тест множинного вибору)	<i>0-3 балів</i>	<i>4-7 балів</i>	<i>8-13 балів</i>	<i>14-15 балів</i>
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Практична робота 3. Формування земельних відносин і розвиток землеустрою в	<i>0-3 балів</i>	<i>4-7 балів</i>	<i>8-13 балів</i>	<i>14-15 балів</i>
	Практична робота не виконана або	Виконані не всі завдання практичної	Завдання виконані з незначними	Всі завдання практичної роботи

Радянській Україні. (розробка рефератів і презентацій по окремому списку).	виконана не вірно. Перевірка реферата на антиплагіат складає 0-10% унікальності..	роботи. Перевірка реферата на антиплагіат складає 10-40% унікальності.	помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі. Перевірка реферата на антиплагіат складає 40-75% унікальності.	виконано, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі. Перевірка реферата на антиплагіат складає 75-100% унікальності.
Практична робота 4. Земельні перетворення і землеустрій в незалежній Україні та території Сумської області (розробка рефератів і презентацій по окремому списку).	<i>0-3 балів</i>	<i>4-7 балів</i>	<i>8-13 балів</i>	<i>14-15 балів</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно. Перевірка реферата на антиплагіат складає 0-10% унікальності.	Виконані не всі завдання практичної роботи. Перевірка реферата на антиплагіат складає 10-40% унікальності.	Завдання виконані з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі. Перевірка реферата на антиплагіат складає 40-75% унікальності.	Всі завдання практичної роботи виконано, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі. Перевірка реферата на антиплагіат складає 75-100% унікальності.
Практична робота 5. Особливості земельних відносин і землеустрою в зарубіжних країнах (розробка рефератів і презентацій по окремому списку).	<i>0-3 балів</i>	<i>4-6 балів</i>	<i>7-8 балів</i>	<i>9-10 балів</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно. Перевірка реферата на антиплагіат складає 0-10% унікальності.	Виконані не всі завдання практичної роботи. Перевірка реферата на антиплагіат складає 10-40% унікальності.	Завдання виконані з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі. Перевірка реферата на антиплагіат складає 40-75% унікальності.	Всі завдання практичної роботи виконано, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі. Перевірка реферата на антиплагіат складає 75-100% унікальності.
Модульний контроль (тест множинного вибору)	<i>0-3 балів</i>	<i>4-7 балів</i>	<i>8-13 балів</i>	<i>14-15 балів</i>
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест

5.2. Формативне оцінювання:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2	Проходження тестування з модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу
3	Проходження тестування після закінчення вивчення кожної теми для самостійного контролю знань та підготовки до складання заліку (іспиту)	Регулюється студентом самостійно
4	Захист практичних робіт	Через тиждень після їх здачі
5	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над практичними роботами протягом занять	На протязі всього семестру

6. Навчальні ресурси (література)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Третяк А.М. Прядка Т.М. Гетьманчук І.П. Історія земельних відносин і землеустрою в Україні: навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 420 с.
2. Ходаківська О.В., Могильний О. М. Селянське питання – від обчинного землеволодіння до експансії агрохолдингів : монографія. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2020. 184 с. URL: [file:///F:/%D0%9F%D0%94%D0%A4%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F%20\(1\).pdf](file:///F:/%D0%9F%D0%94%D0%A4%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F%20(1).pdf) (дата звернення 21.06.2021).
3. Управління земельними ресурсами: підручник / В.В. Горлачук та ін. 2-ге вид. Львів : «Магнолія 2006», 2016. 443 с.
4. Третяк А.М., Третяк В.М., Третяк Н.А. Земельна реформа в Україні: тенденції та наслідки у контексті якості життя і безпеки населення : монографія. Херсон: Грінь Д.С., 2017. 522 с.
5. Новаковський Л.Я., Третяк А.М., Добряк Д.С. Земельна реформа і землеустрій : *Ін-т землеустрою УААН*, Київ: 2001. 138 с.
6. Шарий Г. І. Історія розвитку землеустрою та земельного кадастру в Україні: навчальний посібник / Г. І. Шарий, Т. С. Одарюк, Л. В. Гасенко. -Полтава, 2022. - 307 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

7. Гончаров В.В., Ємець О.М. Історія земельних відносин і землеустрою: курс лекцій для студентів I курсу ОКР «Бакалавр» денної та заочної форм навчання за спеціальністю 193 «Геодезія та землеустрій». Суми: СНАУ, 2024. 106 с.
8. Гончаров В.В. Історія земельних відносин в землеустрої: методичні вказівки щодо виконання самостійної роботи для студентів I курсу денної форми навчання спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» о.с «бакалавр». Суми: СНАУ, 2024. 54 с. .
9. Гончаров В.В., Дубовик І.І. Історія земельних відносин в землеустрої: методичні вказівки щодо виконання практичної роботи для студентів I курсу денної форми навчання спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» о.с «бакалавр». Суми: СНАУ, 2024. 64 с.

6.1.3 Інші джерела

10. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2001 р. № 2768-III. Дата оновлення: 28.05.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14> (дата звернення 12.06.2024).
11. Про охорону земель: Закон України від 27.05.2003 р. № 962-IV. Дата оновлення: 18.05.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15#Text> (дата звернення 12.06.2024).
12. Про землеустрій: Закон України від 22.05.2003 р. № 858-IV. Дата оновлення: 31.12.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text> (дата звернення 12.06.2024).

6.2. Додаткові джерела

13. Третяк А.М. Теоретичні основи землеустрою. Київ: ІЗУ УААН. 2002. 152с

14. Ковалів О.І. Звершення земельної реформи в Україні: нова парадигма: монографія. Київ : ДІА, 2016. 416 с. URL: <https://agroeco.org.ua/wp-content/uploads/Publications/Monography/kovaliv/kovaliv.pdf> (дата звернення 01.06.2024).

15. Гончаров В.В., Дубовик І.І. Історія земельної власності в Англії : Actual scientific research in the modern world // Journal. – Pereiaslav, 2024. – Issue 5(109) С.43-45.

16. Щербак О.О., Гончаров В.В. Історичний розвиток земельно-кадастрових робіт в Україні : Сучасні тенденції та перспективи розвитку науки, освіти, технологій і суспільства : збірник тез доповідей міжнародної науково – практичної конференції (Кременчук, 18 листопада 2023 р.). Кременчук : ЦФЕНД, 2023, С.29-31.